Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B**

ДИРЕКТИВА 93/7/ЕИО НА СЪВЕТА

от 15 март 1993 година

относно връщането на паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на държава-членка

(ОВ L 74, 27.3.1993 г., стр. 74)

Изменена с

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Директива 96/100/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 17 февруари 1997 година	L 60	59	1.3.1997
►**M2**	Директива 2001/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 година	L 187	43	10.7.2001

NB: Настоящият консолидиран вариант съдържа позовавания към европейската разчетна единица и/или към екюто, които от 1 януари 1999 г. следва да се считат за позовавания към еврото — Регламент (ЕИО) № 3308/80 на Съвета (ОВ L 345, 20.12.1980 г., стр.1) и Регламент (ЕО) № 1103/97 на Съвета (ОВ L 162, 19.6.1997 г., стр.1).

▼B

ДИРЕКТИВА 93/7/ЕИО НА СЪВЕТА

от 15 март 1993 година

относно връщането на паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на държава-членка

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 100а от него,

като взе предвид предложението на Комисията ([1]),

в сътрудничество с Европейския парламент ([2]),

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ([3]),

като има предвид, че член 8а от Договора предвижда изграждането не по-късно от 1 януари 1993 г. на вътрешния пазар, който да обхваща територия без вътрешни граници, в която съгласно разпоредбите на Договора да се гарантира свободното движение на стоки, лица, услуги и капитали;

като има предвид, че при условията и в границите, предвидени в член 36 от Договора след 1992 г. държавите-членки ще си запазят правото да определят собствените си национални богатства и да предприемат необходимите мерки за тяхното опазване в тази територия без вътрешни граници;

като има предвид, че поради това следва да се въведат разпоредби, които да позволяват на държавите-членки да гарантират връщането на тяхна територия на паметници на културата, класифицирани като национално богатство по смисъла на споменатия член 36, които са изнесени от територията им в нарушение на гореспоменатите национални разпоредби или на Регламент (ЕИО) № 3911/92 на Съвета от 9 декември 1992 г. за износа на паметници на културата ([4]); като има предвид, че с оглед улесняване на сътрудничеството във връзка с връщането, обхватът на разпоредбите следва да се ограничава до предмети, които спадат към общите категории паметници на културата; като има предвид, че вследствие на това приложението към настоящата директива няма за цел да определя предметите, които се категоризират като „национално богатство“ по смисъла на споменатия член 36, а само да категоризира предметите, които могат да се класифицират като такива, и които съответно могат да бъдат предмет на въведената с настоящата директива процедура за връщане;

като има предвид, че паметниците на културата, които са класифицирани като национални богатства и съставляват неразделна част от обществени колекции или инвентари на църковни институции, но не попадат в тези общи категории, също следва да бъдат включени в приложното поле на настоящата директива;

като има предвид, че между държавите-членки следва да се установи административно сътрудничество по отношение на националните им богатства в тясна връзка със сътрудничеството им в областта на кражбите на произведения на изкуството, което по-специално да включва регистрирането, съвместно с Интерпол и други компетентни органи, които издават подобни списъци, на изгубени, откраднати или незаконно изнесени паметници на културата, съставляващи част от националните им богатства и колекции;

([1]) ОВ C 53, 28.2.1992 г., стр. 11, и ОВ C 172, 8.7.1992 г., стр. 7.
([2]) ОВ C 176, 13.7.1992 г., стр. 129, и ОВ C 72, 15.3.1993 г.
([3]) ОВ C 223, 31.8.1992 г., стр. 10.
([4]) ОВ L 395, 31.12.1992 г., стр. 1.

▼B

като има предвид, че въведената с настоящата директива процедура представлява първа стъпка към изграждането на сътрудничество между държавите-членки в тази област в контекста на вътрешния пазар; като има предвид, че целта е да се постигне взаимно признаване на съответните национални законодателства; като има предвид, че с оглед на това следва по-конкретно да се предвиди Комисията да се подпомага от консултативен комитет;

като има предвид, че заедно с настоящата директива Регламент (ЕИО) № 3911/92 въвежда система на Общността за опазване на паметниците на културата; като има предвид, че датата, до която държавите-членки трябва да започнат да спазват настоящата директива, трябва да е възможно най-близка до датата на влизане в сила на споменатия регламент; като има предвид, че с оглед на естеството на правните им системи и обхвата на необходимите законодателни промени за прилагането на настоящата директива, за някои държави-членки ще е необходим по-дълъг период,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

По смисъла на настоящата директива:

1. „Паметник на културата“ означава предмет, който:

   — преди или след незаконното му излизане от територията на държава-членка е класифициран като „национално богатство с художествена, историческа или архитектурна стойност“ според националното законодателство или административните процедури по силата на член 36 от Договора,

   и

   — спада към една от изброените в приложението категории или не спада към никоя от тези категории, но съставлява неразделна част от:

     — обществени колекции, включени в инвентара на музеи, архиви или библиотеки.

       По смисъла на настоящата директива „обществени колекции“ означава колекции, които са собственост на държава-членка, на орган на местна или регионална власт в държавите-членки или на институция, намираща се на територията на държава-членка, която е определена като обществена съгласно законодателството на тази държава-членка и е собственост на или в значителна степен се финансира от тази държава-членка или от орган на местната или регионална власт,

     — инвентарите на църковни институции.

2. „Незаконно изнесен от територията на държава-членка“ означава:

   — всяко излизане от територията на държава-членка в нарушение на нейните правила за опазване на националното богатство или в нарушение на Регламент (ЕИО) № 3911/92, или

   — не са върнати след края на срок за законно временно изнасяне или в нарушение на друго условие, уреждащо такова временно изнасяне.

3. „Отправяща искане държава-членка“ означава държавата-членка, от чиято територия е незаконно изнесен паметникът на културата.

4. „Държава-членка, до която е отправено искане“ означава държавата-членка, на чиято територия се намира незаконно

▼B

изнесения от територията на друга държава-членка паметник на културата.

5. „Връщане“ означава физическото връщане на паметника на културата на територията на отправилата искане държава-членка.

6. „Владелец“ означава лицето, което физически притежава паметника на културата за своя собствена сметка.

7. „Държател“ означава лицето, което физически притежава паметника на културата за сметка на трети лица.

Член 2

Незаконно изнесените от територията на държава-членка паметници на културата подлежат на връщане по реда и при обстоятелствата, предвидени в настоящата директива.

Член 3

Всяка държава-членка определя един или повече централни органи да изпълняват задачите, предвидени в настоящата директива.

Държавите-членки информират Комисията за всички определени от тях централни органи в съответствие с разпоредбите на настоящия член.

Комисията публикува списък на тези централни органи, както и всички свързани с тях промени, в серия C на *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 4

Централните органи на държавите-членки си сътрудничат и насърчават консултациите между компетентните национални органи на държавите-членки. Последните са по-конкретно длъжни:

1. по молба от отправящата искане държава-членка да издирват незаконно изнесения от нейната територия паметник на културата, като установят владелеца и/или държателя. Молбата трябва да съдържа цялата необходима информация за улесняване на издирването, като специално се посочи действителното или предполагаемо местонахождение на предмета;

2. да уведомят заинтересованите държави-членки при откриване на собствената им територия на паметник на културата, за който има основания да се смята, че е незаконно изнесен от територията на друга държава-членка;

3. да предоставят възможност на компетентните органи на отправилата искане държава-членка да проверят дали въпросният предмет е паметник на културата, при условие че проверката се извършва в срок от два месеца от предвиденото в параграф 2 уведомление. Ако не се извърши проверка в предвидения срок, разпоредбите на параграфи 4 и 5 не се прилагат;

4. в сътрудничество със заинтересованите държави-членки да предприемат всички необходими мерки за физическото запазване на паметника на културата;

5. чрез необходимите междинни мерки да предотвратяват всякакви действия за осуетяване на процедурата за връщане;

6. да действат като посредник между владелеца и/или държателя и отправилата искане държава-членка във връзка с връщането. За целта компетентните органи на държавата-членка, до която е отправено искане, могат, без да се засягат разпоредбите на член 5, първо да съдействат за прилагането на арбитражна

▼B

процедура в съответствие с националното законодателство на държавата-членка, до която е отправено искане и при условие че отправилата искане държава-членка и владелецът и/или държателят дадат официално съгласие за това.

Член 5

Отправящата искане държава-членка може да образува пред компетентния съд на държавата-членка, до която е отправено искането, съдебно производство срещу владелеца или, при невъзможност за това, срещу държателя с цел осигуряване на връщането на паметник на културата, който е незаконно изнесен от нейната територия.

Производство може да се образува само ако документът за образуването му се придружава от:

— документ, описващ предмета, за който се отнася искането и в който се посочва, че въпросният предмет е паметник на културата,

— декларация от компетентните органи на отправящата искане държава-членка, че паметникът на културата е незаконно изнесен от нейната територия.

Член 6

Централният орган на отправящата искане държава-членка незабавно информира централния орган на държавата-членка, до която е отправено искане за образуването на производство с цел гарантиране връщането на въпросния предмет.

Централният орган на държавата-членка, до която е отправено искане, незабавно информира централните органи на другите държави-членки.

Член 7

1. Държавите-членки предвиждат в законодателството си, че предвиденото в настоящата директива производство за връщане не може да се образува след изтичането на повече от една година от момента на узнаване от отправящата искане държава-членка на местонахождението на паметника на културата и на самоличността на неговия владелец и/или държател.

Във всички случаи, такова производство не може да се образува след изтичането на повече от тридесет години от незаконното изнасяне на предмета от територията на отправящата искане държава-членка. Въпреки това, в случай на посочените в член 1, параграф 1 обекти, съставляващи част от обществена колекция и църковни предмети в държавите-членки, в които те са обект на специална защита съгласно националното законодателство, производството за връщане има срок от седемдесет и пет години, освен в държави-членки, където производствата не подлежат на ограничителен срок или при наличие на двустранни споразумения между държави-членки, в които се предвижда срок повече от седемдесет и пет години.

2. Не може да се образува производство за връщане, ако изнасянето от националната територия на отправящата искане държава-членка вече не е незаконно към момента на образуване на производството.

Член 8

Ако в членове 7 и 13 не е предвидено друго, компетентният съд постановява връщането на въпросния предмет, когато установи, че

▼B

той представлява паметник на културата по смисъла на член 1, параграф 1, и че е незаконно изнесен от национална територия.

Член 9

Когато се постанови връщане на предмета, компетентните съдилища на държавите, до които е отправено искане, присъждат на владелеца справедливо по преценка на съда обезщетение в зависимост от обстоятелствата по случая, при условие че са удовлетворени от доказателствата, че владелецът е положил надлежна грижа и внимание при придобиване на предмета.

Тежестта на доказване се регламентира от законодателството на държавата-членка, до която е отправено искане.

В случай на дарение или наследяване владелецът не се намира в по-благоприятно положение спрямо лицето, от което е придобил по този начин предмета.

Отправилата искане държава-членка заплаща това обезщетение след връщането на предмета.

Член 10

Разноските по изпълнение на решение за връщане на паметник на културата са за сметка на отправилата искане държава-членка. Същото важи и за разноските за мерките, предвидени в член 4, параграф 4.

Член 11

Заплащането на справедливо обезщетение и разноските, посочени съответно в членове 9 и 10, се извършва, без да се засяга правото на отправилата искане държава-членка да заведе дело за възстановяване на тези суми от лицата, които са отговорни за незаконното изнасяне на паметника на културата от нейната територия.

Член 12

Собствеността върху върнатия паметник на културата се урежда от законодателството на отправилата искане държава-членка.

Член 13

Настоящата директива се прилага само за паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на държава-членка на или след 1 януари 1993 г.

Член 14

1. Всяка държава-членка може да разширява задълженията си за връщане на паметници на културата, като включва и други категории предмети, освен изброените в приложението.

2. Всяка държава-членка може да прилага предвидените в настоящата директива разпоредби и по отношение на искания за връщане на паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на други държави-членки преди 1 януари 1993 г.

Член 15

Настоящата директива не засяга възможността за образуване на граждански или наказателни производства в съответствие с националните законодателства на държавите-членки от отправилата

▼B

искане държава-членка и/или от собственика на откраднат паметник на културата.

Член 16

1. На всеки три години (за първи път през февруари 1996 г.) държавите-членки изпращат доклад за прилагането на настоящата директива.

2. Всяко тримесечие Комисията изпраща на Европейския парламент, на Съвета и на Икономическия и социален комитет доклад, в който се прави преглед на прилагането на настоящата директива.

3. След тригодишно прилагане на настоящата директива Съветът преразглежда нейната ефективност и по предложение на Комисията внася всички необходими промени.

4. Във всички случаи на всеки три години, по предложение на Комисията, Съветът разглежда и при необходимост актуализира посочените в приложението суми въз основа на икономическите и валутни показатели в Общността.

Член 17

Комисията се подпомага от Комитета, създаден съгласно член 8 от Регламент (ЕИО) № 3911/92.

Комитетът разглежда всички възникнали въпроси в резултат на прилагането на приложението към настоящата директива, които могат да се поставят за разглеждане от председателя по негова инициатива или по искане на представител на държава-членка.

Член 18

Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, в срок от девет месеца от приемането ѝ, с изключение на Кралство Белгия, Федерална република Германия и Кралство Нидерландия, които трябва да се съобразят с разпоредбите на настоящата директива най-късно дванадесет месеца след датата на приемането ѝ. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат такива разпоредби, в тях се съдържа позоваване към настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 19

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼B

ПРИЛОЖЕНИЕ

Категории по член 1, параграф 1, второ тире, към които трябва да спадат предметите, класифицирани като „национално богатство“ по смисъла на член 36 от Договора, за да подлежат на връщане съгласно настоящата директива

А. 1. Археологически предмети на повече от сто години, които са продукти на:

— наземни или подводни разкопки или находки,

— археологически обекти,

— археологически колекции.

2. Елементи, съставляващи неразделна чест от разединени художествени, исторически или религиозни паметници над сто години.

▼M1

3. Други картини и рисунки, освен включените в категории 3А или 4, изпълнени изцяло на ръка върху всякакъв материал с всякакво средство ([1]).

3А. Акварели, гваш, пастели, изпълнени изцяло на ръка върху всякакъв материал ([1]).

4. Мозайки от всякакъв материал, изпълнени изцяло на ръка, освен тези, които попадат в категории 1 или 2 и графики, изпълнени с всякакво средство, изцяло ръчно, върху всякакъв материал ([1]).

▼B

5. Оригинални гравюри, отпечатъци, сериграфии и литографии със съответните им плочи и оригинални плакати ([2]).

6. Оригинални скулптури или статуи и копия, изработени по същата технология, както оригинала ([2]), извън изброените в категория 1.

7. Фотографии, филми и техни негативи ([2]).

8. Старопечатни книги и ръкописи, включително карти и музикални партитури, самостоятелно или в колекции ([2]).

9. Книги на повече от сто години, самостоятелно или в колекции.

10. Печатни карти на повече от двеста години.

11. Архиви и всякакви техни елементи от всякакъв и на всякакъв носител, съдържащи елементи на повече от петдесет години.

12. а) Колекции ([3]) и експонати от зоологически, ботанически, минералогически или анатомически колекции;

б) Колекции ([3]), представляващи исторически, палеонтологически, етнографски или нумизматичен интерес.

13. Транспортни средства на повече от седемдесет и пет години.

14. Всякакви други антични предмети на повече от петдесет години, които не са включени в категории от А1. до А13.

Паметниците на културата от категории А1. до А14. попадат в приложното поле на настоящата директива само ако стойността им съответства на или надвишава финансовите прагове по точка Б.

([1]) ОВ С 6, 11.1.1996 г., стр.15.

([2]) Които са на повече от 50 г. и не принадлежат на създателите им.

([3]) „Съгласно определението на Съда на Европейските общности в решението му по дело 252/84, както следва:
„Колекционерни“ произведения по смисъла на позиция № 99.05 от Общата митническа тарифа са предмети, които притежават необходимите характеристики, за да бъдат включени в колекция, тоест предмети, които са относително редки, обикновено не се ползват за първоначалното им предназначение, обект са на специални сделки извън обичайната търговия с подобни стандартни предмети и са с голяма стойност.“

▼B

Б. **Финансови прагове, които са приложими за някои от категориите по точка А (в ECU)**

▼M2

СТОЙНОСТ:

каквато и да е стойността

▼B

— 1 (археологически предмети)
— 2 (разединени паметници)
— 8 (старопечатни книги и ръкописи)
— 11 (архиви)

15 000

— 4 (мозайки и скици)
— 5 (гравюри)
— 7 (фотографии)
— 10 (печатни карти)

▼M1

30 000

— 3А. (акварели, гваш и пастели)

▼B

50 000

— 6 (статуи)
— 9 (книги)
— 12 (колекции)
— 13 (транспортни средства)
— 14 (всички други предмети)

150 000

— 3 (картини)

Оценката за това, дали са спазени или не условията за финансова стойност, трябва да се извършва при отправяне на искането за връщане. Финансовата стойност е стойността на предмета в държавата-членка, към която е отправено искането.

▼M2

За държавите-членки, на които паричната единица не е евро, изразените в анекса стойности в евро се превръщат и изразяват в национални валути по валутния курс от 31 декември 2001 г., публикуван в *Официален вестник на Европейските общности*. Тези равностойности в национални валути се преразглеждат на всеки две години, считано от 31 декември 2001 г. Изчисляването на тези равностойности се извършва въз основа на средната ежедневна стойност на тези валути, изразявани в евро, в течение на период от двадесет и четири месеца, който завършва на последния ден от месец август, предхождащ преразглеждането, влизащо в сила от 31 декември. По принцип, по предложение на Комисията, този метод на изчисление се преразглежда от Консултативния комитет за паметниците на културата две години след първото му прилагане. За всяко преразглеждане стойностите, изразени в евро, и техните равностойности в национални валути се публикуват периодично в *Официален вестник на Европейските общности* в началото на месец ноември, предхождащ датата, от която преразглеждането влиза в сила.